

Амелія

Лютий 2020

Мій чоловік не впізнає мого обличчя.

Я відчуваю його погляд на собі, поки веду машину, і мені цікаво, що він бачить. Інші теж здаються йому незнайомцями, та все ж дивно думати, що чоловік, за якого я вийшла заміж, не зміг би вказати на мене під час поліцейного впізнання.

Я знаю, навіть не кинувши оком, який вираз має його лице. Воно насуплене та роздратоване, його «я-ж-тобі-казав» версія, тож я зосереджуюся на дорозі. Мені це необхідно. Сніг зараз сипле швидше, а склоочисники на моєму «моріс майнор тревелер» не справляються – я ніби їду наосліп. Машина (як і я) з'явилася на світ 1978-го. Якщо добре дбати про речі, вони служитимуть вічно, але маю здогадки, що мій чоловік міркував обміняти нас обох на новіші моделі. Адам перевірів свій пасок безпеки разів сто з тих пір, як ми виїхали з дому, а тепер його руки, стиснуті в кулаки, лежать на колінах. Мандрівка з Лондона до Шотландії мала б тривати не більше восьми годин, та я не наважуюся їхати швидше за такого снігопаду. Дарма що починає темніти і, здається, ми можемо загубитися не лише на цьому шляху.

«Чи може вікенд урятувати шлюб?» Ось що відказав мій чоловік на пропозицію сімейної консультантки. Щоразу як його слова зринають у моїй голові, я відчуваю нові жалі. Так багато згаяного, а не прожитого навсправжки в наших життях, дуже мене засмучує. Ми не завжди були такими людьми, як тепер, але спогади про минуле часом роблять нас усіх брехунами. Саме тому я зосереджуюся на майбутньому. Своєму. Іноді я все ще уявляю там його, а часом думаю, як би це було: знову жити самій. Це не те, чого я хочу, але мені дійсно цікаво: чи могло б це стати найкращим варіантом для нас обох? Час може змінювати стосунки, як морська вода змінює піщані брижі на узбережжі.

Побачивши прогноз погоди, він пропонував відкласти поїздки, та я не могла. Ми обоє знали, що ця подорож на вихідні була останнім шансом усе налагодити. Або хоча б спробувати. Про це він не забув.

Мій чоловік не винен, що забуває мене.

В Адама неврологічний розлад, який називається прозопагнозією, він не розрізняє риси облич, зокрема й власного. Мій чоловік не раз проходив повз мене на вулиці так, наче я була чужинкою. Напруженість, яка неминуче виникає в компаніях через це, насправді впливає на нас обох. Адам часто не впізнає друзів, якими оточений на вечірках. Тож ми проводили багато часу на самоті. Разом, але окремо. Тільки ми. Я почувалася невидимкою, та не лише через стан мого чоловіка. Він не хотів дітей — завжди казав, що не витримає, якщо не впізнаватиме їх. Адам жив із цим станом усе своє життя, а я — з тих пір, як ми познайомились. Іноді прокляття може стати благословенням.

Мій чоловік міг не знати мого обличчя, але були інші способи мене впізнавати: запах моїх парфумів, звук мого голосу, відчуття моєї долоні в його — тоді, коли він ще тримав мене за руку.

Не шлюби зазнають невдачі — а люди.

Я вже не та жінка, в яку він був закоханий раніше. Цікаво, чи може він сказати, як сильно мене змінив час? Чи помічає він проблиски сивини в моєму довгому світлому волоссі? Кажуть, сорок — нові тридцять, однак моя шкіра проорана зморшками, спричиненими здебільшого не сміхом. Раніше ми мали стільки спільного, ділилися мріями і секретами, а не лише ліжком. Ми досі закінчуємо речення одне одного, але тепер розуміємо їх по-різному.

— Мені здається, що ми рухаємось по колу, — бурмоче він собі під носа, і якусь мить я міркую, має він на увазі мої навігаційні здібності чи наш шлюб.

Зловісне сланцеве небо немов відтіняє його настрої. Це вперше за декілька миль він заговорив. Попереду дорогу замітає снігом, і вітер посилюється, та це ніщо проти бурі, яка падає в салоні машини.

— Можеш знайти маршрут, який я роздрукувала, і ще раз на нього глянути? — кажу я, марно намагаючись приховати роздратування в голосі. — Я певна, ми вже близько.

На відміну від мене, мій чоловік старіє дивовижно вдало. Його сорок добре замасковані хорошою стрижкою, засмаглою шкірою та тілом, сформованим надмірним захопленням напівмарафонами. Він завжди був вправним бігуном, особливо тікаючи від реальності.

Адам — сценарист. Він починав значно нижче першої сходинки голлівудської кар'єрної драбини, не маючи шансу навіть на неї ступити самостійно. Він розповідає людям, що одразу зі школи потрапив у кіноіндустрію, але це відверта брехня. У шістнадцять він влаштувався продавцем квитків та снєків у «Електрик сінема» в Ноттінг-Гілл. У двадцять один продав

права на свій перший сценарій. «Камінь. Ножиці. Папір» так і не був утілений, натомість Адам знайшов агента, а той знайшов йому роботу – написати кіноадаптацію роману. Книжка не була бестселером, але екранізація – малобюджетна британська стрічка – здобула BAFTA*, і так народився письменник. Адам не бачив власних персонажів на екрані кінотеатру – шляхи до наших мрій завжди звивисті, – та все ж тепер він міг покинути попкорн та присвятити письменництву весь час.

Сценаристи не прагнуть публічності, тож не всі знають Адама, але я готова закластися, що всі бачили хоча б один фільм, написаний ним. Попри наші проблеми, я дуже пишаюся його досягненнями. Адам Райт здобув репутацію в індустрії завдяки вмінню перетворювати невідомі романи на блокбастери, і він досі в постійному пошуку наступного. Правду кажучи, іноді я навіть ревную, та це цілком природно, враховуючи, скільки ночей у ліжку він віддавав перевагу книжці. Мій чоловік не зраджує мене з іншою жінкою чи з чоловіком – у нього романи з їхніми словами.

Люди – дивні й непередбачувані істоти. Мені більше подобаються тварини, це і є однією з багатьох причин, чому я працюю в собачому притулку «Баттерсі». Чотирилапі можуть бути кращими компаньйонами, ніж двоногі; собаки не приховують образи і не вмюють ненавидіти. Про інші причини моєї роботи там я волію не думати – іноді краще не здмухувати пил з наших спогадів.

За вікном мерехтять разючі краєвиди, що постійно змінюються протягом нашої мандрівки. Трапляються дерева всіх відтінків зеленого, гігантські блискучі озера, вкриті снігом гірські вершини та нескінченність досконалого незайманого

* BAFTA – престижна щорічна премія Британської кіноакадемії за найкращий британський та міжнародний внесок у кіно.

простору. Я закохана у Шотландське високогір'я. Якщо і є на світі красивіше місце, то я його поки не знайшла. Світ здається тут значно більшим, ніж у Лондоні. Чи, може, я – меншою. Я знаходжу спокій у тихому безрусі й віддаленості усього цього. Ми не зустріли жодної живої душі за більш ніж годину, тож ця місцевість є ідеальною для того, що я спланувала.

Ми залишаємо бурхливе море позаду і повертаємо на північ під серенаду хвиль, що розбиваються об берег. Звивисте шосе стискається до вузької смуги; небо, яке мінилося то блакитним, то рожевим, то пурпуровим, а зараз стало чорним, віддзеркалюється в примерзлих озерах. Ми рухаємось углиб, і ліс поглинає нас. Буря гне, немов билинки, припорошені снігом прадавніх сосни, вищі за наш будинок. Надворі завиває, як привид, вітер, раз у раз намагаючись збити нас із курсу, і коли ми трохи ковзаємо на обледенілій дорозі, я стискаю кермо так міцно, аж білють кісточки пальців. Помічаю обручку. Вперте нагадування, що ми все ще разом, попри ймовірні причини бути окремо. Ностальгія – небезпечний наркотик, та я насолоджуюсь зануренням у щасливі спогади, що наповнюють мою свідомість. Може, ще й не все втрачено, як нам здається. Я крадькома поглядаю на чоловіка, що сидить поруч зі мною, і замислююся, чи ми ще можемо віднайти колишніх нас. Тоді роблю те, чого не робила вже давно, – простягаю свою руку до його руки.

– Сій! – вигукує він.

Усе стається занадто швидко. Розмитий, засніжений силует оленя, що стоїть просто посеред дороги, моя нога, що тисне на гальма, машина, що вихиляється й крутиться, поки зрештою буксує прямісінько навпроти величезних рогів тварини. Олень двічі кліпає очима, відтак спокійнісінько йде геть, ніби нічого не трапилось, і зникає в лісі. Навіть дерева здаються байдужими.

Мое серце вистрибує з грудей, поки я шукаю свою сумочку. Тремкими пальцями перебираю майже увесь її вміст, спершу намацую ключі і врешті інгалятор. Я струшую його і роблю глибокий вдих.

– З тобою все ок? – питаю чоловіка перед тим, як зробити ще один.

– Я ж казав, що це погана ідея, – відповідає Адам.

Я стільки разів за цю поїздку прикушувала язика, що він вже, певно, став увесь дріявий.

– Не пригадаю, щоб у тебе була краща, – огризаюся.

– Вісім годин у машині заради вихідних бозна-де...

– Та ми ж завжди говорили, що було б добре відвідати Шотландське високогір'я.

– Було б добре відвідати і Місяць, але краще обговорити це до того, як ти забронюєш місце у ракеті. Ти ж знаєш, як багато справ у мене останнім часом.

Справи стали тригерним словом у нашому шлюбі. Адам носить зі своїми справами, як зі значком. Неначе бойскаут. Це те, чим він пишається: символ його статусу та досягнень. Так він почувається успішним, а я відчуваю бажання жбурнути ро-мани, які він адаптує, йому в голову.

– Ми там, де ми є, тому що у тебе завжди купа справ, – кажу я, скрегочучи та клацаючи зубами.

В машині тепер так холодно, що я бачу пару від власного подиху.

– Вибач, ти натякаєш, що це з моєї вини ми в Шотландії? У лютому? В епіцентрі бурі? Це була твоя ідея. Принаймні мені не доведеться слухати твоє безкінечне ниття, коли нас роздушить дерево або ми замерзнемо до смерті в цій нещасній машині, якою ти затялася їхати.

Ми ніколи не сварилися отак на людях, тільки на самоті. Ми обоє мастаки стримувати подібні прояви, тож, думаю, люди бачили те, що хотіли бачити. Та за зачиненими дверима «правильні» містер та місіс Райт мали певні хиби вже досить давно.

– Якби мій телефон був тут, ми б уже були на місці, – каже він, копирсаючись у бардачку в пошуках свого ненаглядного смартфона. Мій чоловік думає, що гаджети та інші хитрі штучки це рішення всіх проблем.

– Я запитувала, чи ти взяв усе необхідне, перш ніж ми вирушили, – відповідаю я.

– У мене й було все необхідне. Мій телефон був у бардачку.

– Тоді він має досі бути там. Це не моя робота – пакувати твої речі за тебе. Я не твоя мати.

Я одразу ж шкодую про сказане, але слова – не покупки, ти не можеш повернути їх назад. Адамова мати на першому місці у довгому списку тем, про які він не хоче говорити. Я намагаюся не втрачати самовладання, поки він продовжує шукати телефон, хоч і знаю, що не знайде. Він має рацію. Адам поклав телефон у бардачок. Але я дістала його перед виїздом і сховала в будинку. Я хотіла, аби він засвоїв важливий урок у ці вихідні, і для цього телефон йому був не потрібен.

П'ятнадцять хвилин по тому ми знову прямуємо нашим маршрутом і, здається, досягаємо успіху. Адам, примружившись у темряві, вивчає карту, яку я роздрукувала. Здається, все, окрім книги чи рукопису, написане на папері, а не на екрані, бентежить його.

– Тобі треба взяти праворуч на наступній круговій розв'язці, – каже він упевненіше, ніж я могла очікувати.

Незабаром ми покладатимемося хіба на місяць, що освітлює дорогу наздогад, окреслюючи низини й вершини сніжного